

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА І ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

методичні вказівки
до виконання розрахункової роботи для студентів
галузі знань 07 – управління та адміністрування
за спеціальністю 072 – фінанси, банківська справа та страхування
заочної форми навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи
та страхування
Протокол № 11
від «02» квітня 2018 р.

Чернігів ЧНТУ 2018

Інноваційна політика і фінансове забезпечення. Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів галузі знань 07 – управління та адміністрування за спеціальністю 072 – фінанси, банківська справа та страхування заочної форми навчання / Укл.: Ільчук В.П., Штирхун Х.І. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – 16 с.

Укладачі: Ільчук Валерій Петрович, доктор економічних наук, професор
Штирхун Христина Ігорівна, кандидат економічних наук, асистент

Відповідальний за випуск: Ільчук В.П., завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, професор

Рецензент: Дубина М.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 ЗМІСТ ТА ОБСЯГИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	5
2 ТЕМАТИКА РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	6
3 ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	10
4 ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ РОБОТИ.....	11
5 ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ.....	13
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	14
ДОДАТОК. ПРИКЛАД ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ.....	16

ВСТУП

Технологічне відставання економіки України від розвинених країн світу призвели до послаблення її рейтингу на міжнародній арені, зниження конкурентоспроможності та втрати зовнішніх ринків збуту. Тому нагальна потреба забезпечення конкурентоспроможності української економіки у сучасному глобальному світі і визначає актуальність та необхідність вивчення курсу “Інноваційна політика і фінансове забезпечення”.

Базисом конкурентоспроможності є здатність до інновацій. Нові ідеї та продукти (товари), прогресивні технології й організаційні рішення визначають успіх підприємницької діяльності, забезпечують виживання, стабільні обсяги реалізації, рентабельність та фінансову стабільність підприємства.

Інноваційна політика підприємства полягає у розробці шляхів і механізмів упровадження і використання інновацій у виробничій практиці з метою підвищення конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку економіки. Але впровадження будь-яких інновацій вимагає відповідного фінансового забезпечення. У свою чергу, вкладення коштів повинно мати раціональний характер, тому із ряду альтернативних інноваційних проектів слід обирати найкращий, ефективність якого найвища.

Метою даних методичних вказівок є закріплення і поглиблення знань з курсу “Інноваційна політика і фінансове забезпечення” та формування практичних навичок щодо прийняття управлінських рішень та розробки обґрунтованих пропозицій для підвищення ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємства.

Для забезпечення ефективної роботи студентів у методичні вказівки включено: зміст, обсяги та тематика розрахункової роботи, рекомендації щодо підготовки та захисту роботи, завдання для виконання студентами розрахункової роботи, список рекомендованої літератури і приклад титульної сторінки роботи.

1 ЗМІСТ ТА ОБСЯГИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Розрахункова робота містить:

- вступ;
- основну частину, що складається з двох теоретичних питань, які пов'язані зі становленням та розвитком теорії інновацій, а також роль фінансування інноваційних процесів;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки.

Студент, виконуючи розрахункову роботу, розглядає рекомендований матеріал, опубліковані монографії та статті, відповідні періодичні видання після чого послідовно і обгрунтовано розкриває зміст поставлених питань.

У вступі обгрунтовується актуальність досліджуваних процесів, їх спрямованість і визначеність, підкреслюється необхідність вирішення конкретних питань в контексті сучасних економічних перетворень, висвітлюється значення даної теми для теорії і практики.

В основній частині досліджуються найважливіші аспекти теми, висвітлюються методичні підходи до розв'язання поставлених задач, вивчається зарубіжний досвід, вносяться і обгрунтовуються пропозиції щодо можливого вирішення окремих питань. У кінці подають загальну оцінку отриманих результатів. Цифрові матеріали мають бути представлені у вигляді таблиць, схем, графіків, оскільки це логічне продовження викладеного матеріалу та основа висновків і пропозицій.

У висновках підсумовують одержані результати стосовно розв'язання найважливіших проблем теми, висвітлюються аспекти можливого практичного застосування окремих показників, методик, схем, що знайшли відображення в роботі.

2 ТЕМАТИКА РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Виконання розрахункової роботи розпочинається з вибору студентом теми. Тематику робіт розробляє, обговорює і затверджує кафедра фінансів, банківської справи та страхування. Студент може обрати питання, не зазначену в переліку. Для цього він повинен звернутися на кафедру із заявою, в якій необхідно вказати повну назву запропонованих питань і обґрунтування їх вибір. Без згоди керівника та рішення кафедри довільну тему обирати не дозволяється. Тематику робіт повинні бути цілеспрямованими і передбачати самостійну творчу роботу студента. Студент обирає тему розрахункової роботи, виходячи з наукових інтересів та можливостей пошуку необхідної інформації.

Керівник роботи допомагає студенту визначити правильний напрямок з основними питаннями досліджуваної теми, порядок використання літературних джерел, систематично консультує студента з питань, що виникають при написанні роботи.

Рекомендовані теми розрахункової роботи

Варіант №1

1. Становлення та розвиток теорії інновацій.
2. Функції фінансування інноваційних процесів в економіці ринкового типу.

Варіант №2

1. Сучасні світові тенденції розвитку інновацій.
2. Специфіка позабюджетних фондів та інших джерел недержавного фінансування інноваційної діяльності.

Варіант №3

1. Інновації як рушійна сила економічного розвитку.
2. Сутність та функції фінансового забезпечення інновацій.

Варіант №4

1. Форми реалізації державних пріоритетів в інноваційній сфері.
2. Інвестиційні джерела фінансування інноваційної діяльності.

Варіант №5

1. Проблеми та перспективи розвитку інноваційних процесів в Україні.
2. Нетрадиційні форми інвестування інноваційної діяльності (лізинг, оренда, приватно-державне партнерство і т. ін.).

Варіант №6

1. Науково-технічний та інноваційний потенціал: зміст та сутність.
2. Технологія формування портфеля інноваційних проектів.

Варіант №7

1. Складові інноваційного потенціалу України.
2. Сутність і зміст інноваційного проекту.

Варіант №8

1. Інноваційна система України: сутність, структура, функції.
2. Методи врахування ризиків при оцінюванні інноваційних проектів.

Варіант №9

1. Зміст державної інноваційної політики.
2. Структура й особливості інноваційних витрат.

Варіант № 10

1. Рольова участь інновацій у розвитку національної економіки.
2. Специфіка системи фінансування інноваційної діяльності.

Варіант №11

1. Особливості державної інноваційної політики в Україні.
2. Державно-приватне партнерство при фінансуванні інноваційної діяльності.

Варіант №12

1. Інноваційні пріоритети держави ті фактори, що їх визначають.
2. Державне фінансування інновацій.

Варіант №13

1. Інноваційна діяльність підприємства як фактор зростання його конкурентоспроможності.
2. Власні кошти підприємств як джерело фінансового забезпечення інновацій.

Варіант №14

1. Сутність інноваційного процесу.
2. Позикові кошти в системі фінансування інновацій.

Варіант №15

1. Основні етапи інноваційного процесу, їх характеристика.
2. Показники економічної ефективності інновацій.

Варіант №16

1. Сутність та види інноваційної політики фірми.
2. Види цін на інноваційну продукцію й особливості їх формування.

Варіант №17

1. Правове регулювання інноваційної діяльності.
2. Венчурне фінансування інновацій.

Варіант №18

1. Інноваційні стратегії суб'єктів господарювання.
2. Формування цін на інноваційну продукцію.

Варіант №19

1. Способи державного впливу на результативність інноваційних процесів.
2. Оцінка потреби фінансових ресурсів для інноваційного оновлення виробництва.

Варіант №20

1. Державна підтримка інноваційної діяльності.
2. Ризики фінансування інноваційних розробок.

Варіант №21

1. Особливості функціонування малих інноваційних підприємств.
2. Показники економічної ефективності інноваційного проекту.

Варіант №22

1. Класифікація інновацій та їх специфіка.
2. Економічні методи стимулювання інноваційної діяльності на виробництві.

Варіант №23

1. Зростаюча роль інновацій для прискорення інноваційного розвитку та зміцнення національної безпеки.
2. Методи управління інноваційними витратами.

Варіант №24

1. Організаційна структура розробки і реалізації інноваційної політики.
2. Принципи організації фінансування інноваційної діяльності.

Варіант №25

1. Маркетингове забезпечення розробки інноваційних продуктів.
2. Оцінка потреб фінансування інновацій на окремих стадіях інноваційного процесу.

Варіант №26

1. Роль малих підприємств у розвитку інноваційної діяльності.
2. Методи оцінки економічної ефективності інноваційних проектів.

Варіант №27

1. Сутність, завдання та принципи планування інновацій.
2. Науково-технічна, соціальна та економічна ефективність інновацій.

Варіант №28

1. Роль ринкових механізмів в галузі розробки та провадження інновацій.
2. Поняття та сутність інноваційних проектів.

Варіант №29

1. Роль та місце інноваційної політики в соціально-економічному розвитку країни.
2. Сутність проблеми оцінки ефективності інновацій.

Варіант №30

1. Організаційні форми інноваційних підприємств.
2. Власні кошти підприємств як джерело фінансового забезпечення інновацій.

3 ПІДГОТОВКА ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Після складання плану роботи і погодження його з викладачем, необхідно з'ясувати стан вивчення обраної теми сучасною наукою, аби конкретніше визначити напрямки дослідження й основні питання роботи.

Навчальну та спеціальну літературу з теми розрахункової роботи студент добирає самостійно, використовуючи для цього алфавітний, предметний та систематичний каталоги. Консультацію з питань добору літератури студент може отримати у керівника роботи та у працівників бібліотеки.

Під час добору літератури особливу увагу слід звернути на періодичні видання, наукові статті, нормативні та законодавчі акти.

Наступний етап - складання бібліографії (списку літературних джерел). Передусім слід звернути увагу на рік видання того чи іншого літературного джерела. Користуватись необхідно лише новими виданнями. Обов'язково слід вивчити та використати у процесі написання контрольної роботи нормативні акти, що стосуються обраної теми.

Перед виконанням роботи в останньому варіанті слід уважно переглянути власноручні записи, зроблені у процесі вивчення літературних джерел з питань теми, а також записи, що стосуються об'єкта дослідження. Ці матеріали мають бути систематизовані, ретельно проаналізовані, узагальнені і лише потім використані у тексті роботи.

Зібрані статистичні матеріали також необхідно ретельно опрацювати, згрупувати, класифікувати, звести у таблиці, зробити порівняльний аналіз. Подати ці матеріали можна також у вигляді діаграм, графіків, схем та ін.

Список використаних літературних джерел та інших матеріалів необхідно систематизувати і розмістити після заключної частини тексту роботи у додатках.

4 ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ РОБОТИ

Розрахункова робота повинна відповідати вимогам програми і бути оформлена згідно з вимогами Державного стандарту ДСТУ № 3008-95.

Робота крім текстового матеріалу включає титульний лист, зміст із зазначенням сторінок, табличний і графічний матеріал, висновки та пропозиції, список посилань.

Розрахункова робота – це звіт з проведеного дослідження за обраною темою, вона повинна бути відповідно оформлена: літературно і граматично правильно, охайно.

Якщо в роботі наводиться матеріал з літературних джерел, необхідно давати посилання, вказавши джерело за номером у списку використаної літератури та сторінку в квадратних дужках. Наприклад: [10, с.25].

Роботу виконують з одного боку паперу формату А4 розбірливо чорнилом одного кольору, або друкують за допомогою комп'ютерної техніки у форматі MS Word (14 шрифт Times New Roman) інтервал між строками 1,5 (при рукописному варіанті - 8мм), залишаючи поля зліва - 30 мм, справа - 15 мм, зверху і знизу - 10 мм.

Таблиці та інші графічні ілюстрації можна розміщувати у тексті, вони повинні мати заголовок, окрему нумерацію, одиниці виміру. Нумери таблиць і графічного матеріалу подвійні, відокремлені крапкою і означають: перше число – номер розділу, а друге – номер матеріалу в межах розділу, їх розміщують поряд з назвою таблиці, при цьому позначка „№” не ставиться. Графи нумеруються тільки у випадку переносу таблиці на іншу сторінку.

Приклад оформлення таблиці:

Таблиця 4.1

Граничні рівні оцінки достатності складових інноваційного потенціалу

Інтелектуальна		Інформаційна		Інтерфейсна		Науково-дослідна	
Нижче середнього	<0,7 <i>Iсер</i> (<0,33)	Нижче середнього	<0,7 <i>Iін.сер</i> (<0-33)	Кризовий стан	0-0,25	Нижче середнього	<0,7 <i>Iн.д.сер</i> , (<0,33)
Середній	0,7 <i>Iсер</i> - 1,3 <i>Iсер</i> (0,33- 0,67)	Середній	0,7 <i>Iін.сер</i> - 1,3 <i>Iін.сер</i> (0,33- 0,67)	Критичний стан	0,25-0,5	Середній	0,7 <i>Iн.д.сер</i> – 1,3 <i>Iн.д.сер</i> (0,33-0,67)
Вище середнього	> 1,3 <i>Iсер</i> (>0,67)	Вище середнього	> 1,3 <i>Iін.сер</i> (>0,67)	Хитливий стан	0,5- 0,75	Вище середнього	>1,3 <i>Iн.д.сер</i> (>0,67)
				Нормальна достатність	0,75-1		

Формули по тексту пишуться і нумеруються арабськими цифрами аналогічно таблицям і графічному матеріалу. Порядковий номер вказується праворуч навпроти формули. Наприклад:

Інтегральний показник оцінки інноваційного потенціалу можна записати таким чином:

$$I_{ін.пот} = V_{інтел} * I_{інтел} + V_{інф} * I_{інф}, \quad (1.1)$$

де $V_{інтел}$, $V_{інф}$ – вагомості складових.

Весь ілюстративний матеріал розмішують в безпосередній близькості від місця, де про нього йде мова.

Розділи роботи, висновки і пропозиції, перелік посилань потрібно починати з нової сторінки, нумеруються вони арабськими цифрами. Підрозділи нумерують окремо подвійними цифрами (наприклад 1.1). У назвах розділів не допускають переноси, в кінці їх не ставиться крапка.

Нумерація сторінок роботи наскрізна, послідовна, арабськими цифрами. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра 1 не ставиться, а на наступній сторінці проставляється цифра 2. На цій сторінці повинен бути зміст роботи, в якому потрібно вказувати тільки початкову сторінку кожного розділу (параграфу). Необхідно також дотримуватися певного розподілу роботи на окремі логічні частини, кожна з яких повинна мати назву, що відтворює її зміст.

По тексту скорочення слів не допускаються, за винятком загально визначених, наприклад, роки - р.р., тисячі - тис.

Використану літературу необхідно надавати в такій послідовності:

1. Конституція України.
2. Закони України.
3. Укази Президента України.
4. Постанови Верховної Ради України.
5. Постанови Кабінету Міністрів України.
6. Інші нормативні акти державного значення.

7. Літературні та наукові джерела (в алфавітному порядку), матеріали періодичних видань, тощо.

У додатках розмішують розрахункові таблиці, схеми, графіки тощо. Їх нумерують, а у відповідних розділах тексту роблять на них посилання.

Загальний обсяг контрольної роботи повинен становити 20-25 сторінок, включаючи ілюстративний матеріал. Студент захищає роботу у визначений день. Студенту надається можливість короткого викладення суті проблеми, шляхів її опрацювання та наслідків проведеного дослідження. Без своєчасної здачі контрольної роботи для перевірки викладачу, студент до заліку не допускається.

5 ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Від правильного вибору теми розрахункової роботи залежить якість і своєчасність її написання.

Студент має право самостійно обирати тему роботи, орієнтуючись на напрямки своєї практичної діяльності та напрямки наукових досліджень, опрацьованих на науково-технічних конференціях Чернігівського національного технологічного університету та інших навчальних закладів. Можна виконати розрахункову роботу за своїм варіантом, відшукавши за таблицею 5.1 номер відповідної теми.

Таблиця 5.1

Розподіл тем розрахункової роботи за варіантами

Початкова буква прізвища	Остання цифра номеру залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
А Е Л Т Ш	1	7	13	19	25	1	7	13	19	25
Б Ж М У Щ	2	8	14	20	26	2	8	14	20	26
В З Н Ф Ї О	3	9	15	21	27	3	9	15	21	27
Г І П Х И	4	10	16	22	28	4	10	16	22	28
Д И Р Ц Ю	5	11	17	23	29	5	11	17	23	29
Є К С Ч Я	6	12	18	24	30	6	12	18	24	30

Виконання розрахункової роботи студентами заочної форми навчання є складовою навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення: Монографія / Амоша О.І., Антонюк В.П., Землянкін А.І., Новікова О.Ф., Поручник А.М.; НАН України. Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2010. – 328 с.
2. Варналій З. С. Конкурентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення : моногр. / З. С. Варналій, О. П. Гармашова. – К. : Знання України, 2013. – 387 с.
3. Васильєва Т.А. Банківське фінансування інноваційної діяльності: моногр. / Т.А. Васильєва. – Суми: Ді-лові перспективи, 2006. – 60 с.
4. Горяча О.Л. Сучасний аналіз інноваційної сфери України та шляхи її активізації / О.Л. Горяча, І.А. Сільченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2015. – № 3. – С. 21–22.
5. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: моногр. / О.М. Алімов, А.І. Даниленко, В.М. Трегобчук та ін. –К.: Об'єднаний ін-т економіки НАН України, 2005. – 540 с.
6. Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України : моногр. / В. В. Зянько, І. Ю. Єпіфанова, В. В. Зянько. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 172 с.
7. Инновационный менеджмент: Учебник для студентов вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 335 с.
8. Логвиненко Є.І. Визначення характеристик для опису діяльності інноваційно-активних підприємств [Електронний ресурс] / Є. І. Логвиненко, О. М. Кузьменко, М. В. Плетньов // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2011. – № 11(153). – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VSUNU/2011_11_1/Logvinenko.pdf
9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Статистичний збірник. – К.: Інформ. – Видав. центр Держкомстату України, 2017. – 362 с.
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Пальчевич Г.Т. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності та механізми їх залучення / Г.Т. Пальчевич // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2012. – № 18. – Ч. I. – С. 23–26.
12. Папп В., Бошота Н. Бібліографічний опис для цитування: Папп В. В. Джерела фінансового забезпечення інноваційної діяльності та механізми їх залучення / В. В. Папп, Н. В. Бошота // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Вип. 1(3). – С. 134-138.
13. Проблеми та напрями формування моделі інноваційного розвитку України на основі іноземного досвіду // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2013. – Т. 21, №10/2. – Вип. 5. – С. 32–38.
14. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV

// Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 36. – С. 266.

15. Ризики та перспективи розвитку України у період посткризового відновлення : [монографія] / А.І. Даниленко, В.В. Зимовець, В.І. Сиденко [та ін.] ; за ред. А.І. Даниленка. – К. : Ін-т екон. та прогнозування НАН України, 2012. – 348 с.

16. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / [Авт.- упоряд.: Г.О. Андрощук, І.Б. Жиляєв, Б.Г. Чижевський, М.М. Шевченко]. – К: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.

17. Товт Т.Й. Особливості фінансування інноваційної діяльності підприємств України // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 3(81). – С. 102–108.

18. Федулова Л. Концептуальна модель інноваційної стратегії України / Л. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1 . – С. 87–100.

19. Фоміних В. І. , Махова Н. І. , Самохліб О. І. Проблеми фінансування інноваційної діяльності підприємств / Фоміних В. І. , Махова Н. І. , Самохліб О. І. // Молодий вчений. – 2017. – №10 (50). – С. 1089-1092.

20. Череп А. В. Фактори інноваційного розвитку підприємств України / А. В. Череп, З. П. Урусова, А. А. Урусов // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер.: Економічні науки. – 2014. – № 3. – С. 84–89. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnu_ekon_2014_3_12

21. Янковский Н.А., Макогон Ю.В., Рябчин А.М. Инновационные и классические теории катастроф и экономических кризисов: Монография / Под ред. Ю.В. Макогона. – Донецк: ДонНУ, 2009. – 331 с.

22. Яшкіна О.І. Інноваційна діяльність підприємств України : тенденції розвитку та чинники впливу / О.І. Яшкіна // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – №4. – С. 181–189.

ДОДАТОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернігівський національний технологічний університет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА

з дисципліни «Інноваційна політика і фінансове забезпечення»

Виконав:

студент групи _____

(ПІБ)

Керівник:

(посада)

(ПІБ)

Чернігів 2018